

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Cărticiorii neretracate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Insereate
se primesc în Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
la Viena la M. Dukas Nachf.,
Kun. Angenfeld & Emerle Les-
ner, Heinrich Bohalek, A. O-
gelik Nachf., Anton Orpeltik;
în Budapesta la A. V. Golber-
ger, Khacsin Bernat, Iulin Le-
opold (VII) Ernsébet-Körut.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și invo-
iașă. — **REKLAMEN** pe pagina
5-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

GAZETA apare în fiecare zi
ABONAMENTUL PENTRU AUSTRO-UNGARIE
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.,
M-ri de Duminică 4 cor. pe se-
ptembrie.
Pentru România și strălătuț.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
ABONAMENTUL PENTRU BRASOV:
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, orașul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dânsul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentale, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

Nr. 231.

Brașov, Duminică 25 Octomvrie (7 Noemvrie).

1909.

Din cauza sfintei sărbători de Luni, ziarul nu va apare până Marți sara.

Chestiunea română, în stadiul ei de acum.

De Dr. Horváth Iozsef Lajos.

Un ofert de pace.

Pentru mine este un netăgăduit adevăr, că nici un prilej atât de potrivit, ca și marea criză, pricinuită de lupta pentru independența economică, nu se va mai găsi, spre a rezolvi chestia română și, prin ea, întreaga chestie de naționalitate.

În scurt timp se pot repara greșeli și neglijențe de patruzeci de ani, dacă politicienii maghiari ca și politicienii români, vor fi stăpâniți de dorința de succese reale, de înțelegere cinstită, și dacă, odată încheiată înțelegerea, va urma conlucrarea în vederea scopurilor comune, dându-se la o parte reproșurile, atât de dese și mai mult sau mai puțin îndreptățite, pe amândouă părțile.

Atmosfera ferbinte a timpurilor critice, topește și desface de humă adevărurile, tot așa cum într-o uzină focul lămurăște aurul de toate gozurile, ce s-au legat de el. Cunoașterea punctelor de vedere corecte, o acțiune sinceră și bărbătească, fără îndoială ni-ar aduce și ar asigura pentru multe decenii, pacea națională atât de mult dorită, care ar da posibilitatea unei dezvoltări libere a tuturor popoarelor din patrie și a unei lucrări cu puteri unite, spre scopuri comune.

Asupra opiniei publice maghiare a avut o mare influință acțiunea acelei părți din partidul independist, care pune pretenziunile pentru independența economică a țării, înaintea tu-

turor pretenziunilor. *Curentul șovinist scade văzând cu ochii, și dacă bărbații de politică ai naționalităților vor înțelege tactica oportună, dictată de situație, și dacă ar cultiva cu o deosebită grijă niziunile de a câștiga simpatia opiniei publice maghiare, în cel mai scurt timp s'ar întâmpla evenimente istorice.* (Sublinierea e a noastră. Red. Gaz.) Recunosc, dacă e vorba, că în felul cum a fost tratată chestia de naționalitate, de către politicienii maghiari, s'au săvârșit o mulțime de greșeli, și că bărbații naționalităților au astfel îndeajuns motive de a anticipa neîncredere ori cărei inițiative ce-i privește, dar în politică nici când nu este iertat a perde din vedere și a renunța la niziunile spre succese, ce-ți stau în față, ce-ți se chiar imbie. (? N. R.)

Ce este astăzi piedeca pentru a înfrânge șovinismul, pentru a recunoaște fără rezervă îndreptățirea naționalităților la o dezvoltare culturală liberă?

Acel gând, acea concepție în opinia publică maghiară, că naționalitățile urmăresc tendințe iredentiste, și satisfacerea pretenziunilor ridicate de ei, ar da numai noi puteri tendințelor dușmănoase pentru stat.

Politicienii naționalităților ar trebui să lucreze din răputeri, ca să convingă pe aceia, cărora astăzi li-e încredințată conducerea politică și pe opinia publică maghiară, despre natura pașnică și justă a scopurilor ce urmăresc, căci îndată ce au isbutit să-i convingă despre aceasta, nu mai trebuie să aștepte convulziuni internaționale, pentru a valida adevărurile, ce rezidă în niziunile naționale. Sunt și între maghiari foarte mulți, cari socotesc de mare preț pacea cu naționalitățile, și de dragul ei sunt gata la jertfe însemnate,

dar nu se pot impune, fiindcă șovinismul îi fac să amuțească, arătând asupra necontentitelor ezagerări ultra-iste ale naționaliștilor.

Dacă naționaliștii ar fi din toate puterile pentru a nu da armă în mâinile șovinismului, și s-ar feri cu grijă de orice mișcare, ce poate fi strâmb înțelesă de opinia publică maghiară, politica naționalistă ar fi de mult animată de un spirit cu totul de altă natură, ca și cel de acum.

De pildă, cât de mult a tulburat acțiunea oamenilor de pace, demonstrațiile pornite în contra episcopului Ioan Pap, din incidentul inaugurării la Arad a statuei lui Kossuth.

Ce reveriment ar fi făcut în opinia publică maghiară, dacă la inaugurarea statuei s-ar fi reprezentat și Români.

În cele din urmă Ludovic Kossuth n-a fost dușmanul Românilor. La propunerea lui a votat dieta din Dobrișin întâia lege de naționalitate, și chiar în timpul emigrației, lui plănuia concesiile pentru Români ca și cari ei astăzi nici nu pretind (? N. R.) Ludovic Kossuth a fost un înflăcărat luptător pentru libertatea popoarelor, și între cei mai credincioși prietini ai lui, au fost și Români.

Dacă Români ar fi primit și ar fi pus în practică tactica recomandată în broșura mea voluntă, Iuliu Iusth numai-decât ar fi creat o pace între naționalități, care ar fi mulțumit pe majoritatea absolută a Românilor. (Sublinierea e a noastră N. Red.) *Și nici acum nu ar fi târziu. Dacă politicienii români vreau succese grabnice, să evite orice apariții antimaghiare, de cari ea după mărturisirea proprie, uzează din tactica. Acea tactică însă, ce sădărnicește succesele evidente, nu se poate numi decât — nenorocită.*

De zeci de ani, acuma este cea

mai potrivită ocazie de-a încheia pace, și dacă o scăpăm acum, ani mulți, poate zeci de ani vor avea să treacă până se întoarce iarăș.

Este d-l Horváth un >corb alb< sau o sirenă? — Iși va pune întrebarea ori care dintre cetitorii noștri, chiar înainte de a fi ajuns la sfârșitul articolului de foarte mare importanță, ce publicăm astăzi în fruntea ziarului nostru. Și nu e mirare, dacă întâia noastră întrebare e aceasta. D-l Horváth recunoaște însuși, că bănuelile noastre sunt îndreptățite, față de deochiatele încercări de împăcare. În adevăr, povestea lui Dragoș numai cu greu vor uita-o vre-odată Români. S'a repetat cam des.

Părerea ziarului nostru vom espune-o în o serie de articole. Ce-i drept, avem totdeauna impresia, că împlătim pae, trăind iară și iară o temă atât de încercată. Ce-i drept nu suntem atât de optimiști ca și d-l Horváth, în ce privește crearea păcii, la minut. Un antagonism secular nu se poate schimba dintr-odată în prietinie intimă și sinceră, prin o declarație de interviev sau un discurs de banchet. Marile >reverimente< ca și acesta, în viața popoarelor se operează prin acțiuni stăruitoare și lungi. Multă, multă vreme trebuie până dobândești iarăș încrederea perdută cu desăvârșire.

Totuși vom da cea mai mare atenție și cel mai convenit răspuns, celor scrise de d-l Horváth. De-o parte — pentru ca să încredințăm din nou pe dânsul și pe — puținii — Maghiari, doritori de pace, că nime nu dorește atât de ferbinte pacea ca și noi. De altă parte, pentru ca, în urma discuțiilor ce se vor porni eventual, să-și piardă însăfârșit iluziile moleșitoare aceia — tot mai mulți — dintre noi, cari sunt convinși de o mare doză de bunăvoință din partea Maghiarilor, și li se pare, că toate luptele noastre nu au o bază or-

FOILETONUL >GAZ. TRANS.<

Din carnetul unui trubadur modern.

II.

S-a dus și liniștea.

S-a dus și liniștea, s-a dus și cheful — Zadarnic cânt, dând glas la mandolină. Sunt un cobzar ca Barbu-Lăutarul, Nu-i muritor să-i dea cu mâna plină.

Ca-n alte dăți nu-i nici privirea mândrei — Un trubadur modern înoată 'n proză. I-atât de amărât, de crede, bietul, Și jură 'n mistica metempsihoză.

Intr-un herbec își vede adorata, (S-a preschimbat, nu e ca altă-dată, Căci înșelându-și soțul, căpătat-a Răsplata lui: o tidvâ încornurată.)

Și profesorii vechi, de grecă și latină II urmăresc în formele bizare De urși, și lupi și tigrii și hiene Și drumu-i țin, la mijloc de cărare.

Zadarnic capul piec și 'ncerc să caut Cu ochi flămânzi pe unde-a mers iubita, Mă 'mpiedec de tramvaie și de șine, De-un stâlp de telegraf — și 'mi pierd [sărta.

De-a leșinat iubitu 'n evul mediu S-apropie încet de el o mândră zină Și-o roză-i dă — mirosul îl deșteaptă.

Aici? Acum? Mirosul de benzină...

Pajul Cherubin.

Războiul din 1330

Între Carol Robert regele Ungariei și Basarab Voivodul Țării Românești.

De Nicolae Densușianu.

— Urmare. —

II.

Analizând acum conținutul acestor texte contemporane, rezultă, că Basarab, Domnul Țării românești, avea în timpurile acestea sub stăpânirea sa nu numai cetatea Severinului, dar și dependențele sale (Zeurin et castrum ipsius cum suis attinenentis), adică cele 8 districte: Mehadia, Caransebeș, Lugos, Almaș, Cîraș, Borza, Comiat și Iladia, sau întreg Bănatul Severinului, numit în actele oficiale ale Ungariei Terra Zemra și Terra de Zeurin.

După cronica vieneză, Regele Carol Robert nimise un ban unguresc al Severinului numai în cursul acestei expedițiuni, numai după ce a luat înapoi Severinul și cetatea sa (cum autem rex Zeurin et castrum ipsius recepit). Dionysiu tradidit memorato omnia cum dignitate

banatus) Subliniem aici cuvintele cronice >după-ce le-a luat înapoi<

Voivodul Basarab se afla în posesiunea Bănătului Severin încă dela anul 1324. Începând dela această dată și până la 1330, nu mai aflăm în toate documentele oficiale ale Ungariei nici un demnitar cu titlul de Ban al Severinului; nu mai există din timpurile aceste nici un act oficial unguresc, care să amintească ceva despre afacerile administrative ale Bănătului, nici o donațiune de moșii în părțile aceste, cu toate că știm, cu câtă dărnice recompensau regii Ungariei pe >credincioșii< lor cu moșii și castrele, ce se aflau în mâinile Românilor

În fine, însuși regele Carol Robert ne spune în diploma dela 1332, că Basarab avea în s'apânirea sa oarecum confinii ale regatului unguresc (quaedam confinia regni nostri), iar în alt document al regelui Robert, Bănatul Severinului ne apare sub numele de confinium.

Despre drumul ce-l urmase regele Carol Robert, care venise, cum ne spune dânsul, să viziteze Țara muntenească, avem numai indicațiuni generale.

În această privință, cronica vieneză ne spune, că regele Carol Robert plecând dela Severin, a trecut prin țară recunoscută, printre munți înalți și dealuri păduroase, unde i s-a întâmpnat, ca să nu poată găsi proviziuni, nici pentru sine, nici pentru oastea sa.

În actele sale oficiale, regele Carol

ne mai spune, că dânsul a percurș, a traversat, toată țara muntenească cu pace — eam pacifice perambulassemus — până în momentul, când era să iasă din țară.

În aceste timpuri, țara muntenească se întindea spre răsărit până la Marea neagră, astfel că nu putem admite, ca regele și oastea sa să fi cutrierat țara întreagă, mai ales după ce începuse să sufere lipsă și foame încă dela Severin încoace.

pozitiv știm numai, că regele a ajuns cu oastea sa până la capitala țării, la castrul sau cetatea Argeșului, pe care însă n-a putut să o cucerească.

În una din diplomele sale, regele Carol Robert ne spune, că prepositul Tatomir, trimis din partea voivodului Transilvaniei, l-a ajuns în urmă, tocmai pe când se afla cu oastea sub castrul Argeșului.

Fără îndoială că dacă i-ar fi succedat regelui unguresc să cucerească capitala Țării, dânsul nu ar fi esitat să aminteașcă în diplomele sale acest eveniment însemnat, care în ochii credincioșilor săi ar fi avut aceași importanță ca și cucerirea întregii țări românești.

Diferite cauze însă, siliră acum pe ambițiosul rege Carol Robert să încheie pace cu Basarab.

Aceste erau: timpul nefavorabil de toamnă, în care se începuse expedițiunea. Regele ajunsese la Severin, de abia pe la finele lui Septemvrie, iar pe la începutul

ganică, ci sunt pornite numai în urma unei fatale neînțelegeri oarbe. E bine să ne cunoaștem gândurile.

Bine înțeles, cuvintele d-lui Horváth câștigă o deosebită importanță prin faptul, că d-l Horváth, unul dintre cei mai bogați și influenți advocați din Bănat, este un intim al lui Justh, și în articolul ce publicăm, face un „ofert”, mai pozitiv decât toate ofertele de până acum. Se afirmă chiar că broșura, de care e vorba în articol, a fost scrisă de-adreptul la îndemnul lui Justh.

Pentru informația cetitorilor noștri, în proximal număr vom începe publicarea fragmentelor mai prețioase din broșură. Oricine și-o poate procura, gratis, de la tipografia „Gutenberg” din Lugoj.

Ne adresăm totodată către factorii competenți ai vieții noastre publice, cărora le este menit întâiașdată articolul d-lui Horváth, să-și spună cuvântul în chestie!!!

Desbinarea partidului coșutist. Cum am anunțat, pe mâne, Duminecă, s-au făcut mari pregătiri în vederea dării de samă a lui Iusth la Macău. Sesiunea chiar că dela această dare de samă atârână rezolvirea crizei, de oare ce acolo se va cunoaște dacă Iusth este tot intransigentul cel vechi, sau este înclinat a adera și el la planul de „cooperare” al lui Apponyi. Toți deputații coșuthiști au primit invitație în scrisoare particulară, ca să fie de față la Macău, în jurul „Iöbankvezér”-ului.

În cursul zilei de alaltăieri însă aceiași deputați au primit o scrisoare iscălită de Szentivanyi, Toth, Deésy, Mezössy, cont. Bethlen. Nagy Emil, prin care sunt invitați tot pe Duminecă la un prânz de gală, ce-l dă casina țării în onoarea lui — Kossuth!! Evident, se prepară un puci, pentru a silii pe cei șovăitori să se manifesteze: Kossuth sau Iusth?

În clubul coșutist e multă iritație, pentru că nu se va mai putea continua „politica” cu doi bani în trei pungi, ci va trebui să-și dea fiecare arama pe față.

„Explicarea” d-lui Dr. C. Maniu.

— Urmare. —

Intr-o țară însă unde însuși guvernul declară de repetite ori, că nici prin gând nu-i trece a executa legea despre egala îndreptățire a naționalităților, — unde curtea supremă de administrație aduce decise de importanță principiară prin care consideră echitate ale acelei legi se explică contrar cu spiritul lor, — acolo unde se găsește congregații municipale, cari se adresează camerei deputaților ca să șteargă legea acelei „egale” îndreptățiri, într-un stat ca acesta de ce îngrijire se împărtășește neamul românesc și celelalte naționalități, ușor își poate închipui orice jurist de bun simț?! Dar chiar în

lunei lui Noemvrie se afla sub zidurile cetății dela Argeș, pe care însă nu o putea lua. A doua cauză a fost lipsa de proviziuni, foamea, de care suferia armata regelui. Cavaleria sa, ne spune cronică lui Henric de Muglen, ori pe unde se răspânda prin țară ca să adune hrana pentru oștire, era prinsă de Români.

În fine, regele se convinge încă dela prima ciocnire serioasă, ce o avuse la cetatea Argeșului, că armata ungurească nu este destul de tare, față cu oastea lui Basarab, care adunase pe lângă sine toată puterea sa armată, mai strânsese o mulțime mare de trupe tătarăști și dela alți necredincioși ai Regelui, adevăți dela Bulgari și Sârbi.

Temerea, ce o avea regele Carol Robert de inferioritatea trupelor sale, rezultă și din condițiunile de pace.

Prima condițiune a păcii cu Basarab a fost, că voivodul român să garanteze regelui și oastei sale, că se pot întoarce în siguranță până la frontieră (ut securitatem regi cum suis omnibus redeundi preberet). Așa, că fămoasa armată, convocată prin edict din toate părțile și colțurile Ungariei și ale Transilvaniei, ca să cucerească Țara românească, își pierduse toată încrederea în forțele sale proprii, ca să mai poată rezista unui atac.

(Va urma.)

astfel de împrejurări înțeleptul filantrop știe aprepția în mod și mai potențat acele simțiri nobile, pe cari dacă le-ar întrebuița fiecare cetățean spre eluțarea curatei egalități de drept, patria ar fi într-adevăr fericită. Din cetățeni puternici și îndestuliți se formează organisme cetățenești fericite!

Eu găsesc că e un caraghios rol de Don-Chișot și nici cu firea mea pacinică nu s-ar împăca, a începe războiul, mai cu seamă atunci când ar fi vorba numai de dureri închipuite. Cunoșc bine întreaga stare politică a patriei mele și situația ei internațională. Am cele mai precise „esperiențe”. Văd toate cătușele prin cari — asemenea lui Prometeu, — patria și naționalitățile noastre sunt ferecate. Numai tribunalul istoriei este competent a declara dacă oare eu văd mai limpede ca altul în cauzele de o adâncă forță elementară ale stărilor noastre deplorabile interne. Părerea mea este, că cauza tuturor nefericirilor din patria noastră este o cangrenă internă, adevăți nedreptatea internă, abizul fără fund al imoralității politice, pe care l-am zbiciuit în articolul incriminat. Mai departe cauza e hegemonia de rasă, ceea ce nu e altceva decât negațiunea egalității de drept într-un stat poliglot. Nu hegemonia de rasă face fericit pe cetățean, ci dacă îi vom ridica școli și printr-asta îl vom face mai inteligent, mai moral și mai conștios de sine în înțeles nobil. Nu e în lume putere mai mare decât școala, fiindcă ea ne face culti, adevăți vrednici de libertate, de cinste și de dragoste. Neamul, ori privilegiul singur încă nu-ți dă fericire.

Groznică degenerare a acestei hegemonii de rasă am dovedit-o în articolul incriminat. Până acolo a mers degenerarea aceasta încât sub egida șovinismului s-au putut urca pe cele mai înalte trepte ale justiției indivizii cei mai șubrezi și cei mai venali. Da, asta am sbiciuit-o și trebuie să o sbiciuim și D-Voastră, căci advocați fiind, mai tare simțim ce vânturi suflă din spre palatele de justiție, decât oricine.

Dacă pe lângă și după toate astea veți dărui atențiune articolului incriminat, puteți să Vă dați aprobarea la oricare aserțiune din el, dacă nu v-a făcut preocupați verdictul unei curți cu jurați compusă în mare parte din elemente primitive. Veți găsi că fiecare propoziție este un adevăr dogmatic înaintea istoricilor și filozofilor de stat. Acolo nu există nici o pervertire a lucrurilor. ci traducerea fidelă în limba omenescă a faptelor ce influențează lumea cu putere elementară. Este o sbiciuire bine meritată a concepțiunii șoviniste ce nu a găsit om mai vrednic decât de Polonyi pentru postul de ministru de justiție și prin asta a blamat țara pentru veacuri. Iarăși s-a dovedit adevărul cuvintelor regelui Sf. Ștefan: regnum unius lingue imbecille.

Există d'ar nu numai cetățeni maghiari vrednici de cele mai înalte demnități; nu a fost lipsă a-i exclude. Ba a fost chiar grozav de păgubitor din toate punctele de vedere. Jurații — firește — nu și-au putut sili mintea să priceapă câtă pagubă s-a făcut țării prin ministeriatul lui Polonyi, și că țara prin asta a căzut la nivel balcanic. Și va cădea și mai departe și neîntrerupt până ce nu îmbrățișează pe cei mai buni cetățeni, ci pe cei mai șoviniști. Dar merg și mai departe. Și va pierde și putința neatațnare, ce i-a mai rămas. Va pierde-o în mod rușinos pentru că va pierde-o nu în urma perseveranței, a vitejiei ori a virtuților omenești a dușmanilor săi, ci pentru că a persecutat pe fii săi dulci,

numai fiindcă au zis, s-au alipit credincios naționalității și au voit să câștige drepturi pentru naționalitatea lor. Căci scris e, că se va surpa casa unde fiii se răsboesc, și cade în robie patria unde nu e legătură între cetățeni, adevăți iubire de dreptate!

Cred că o să vă convingeți din aceste, cât și din articolul meu despre curățenia și seriozitatea ideilor ce mă conduc și nu le veți măsura importanța lor după șablonul dacă ele au răsunit de pe buzele unui Român, ori ale unui Ungur. Forța adevărului este că are consistență proprie! Sunt adevăruri pe cari e bine a le aminti cât de des sârmanei omenimi. Adevărurile acestea se cuprind și în articolul pedepsit și în justificația prezentă. Sunt poate neplăcute fiindcă ating cu lovitura de moarte multe prejudeții, dar al căror efect salutar este evident, dacă prin repetiția lor oamenii sunt îndemnați spre mai multă înțelepciune decât ceea ce a putut fi deajuns epocii întunecoase a omenimei primitive

Rog să luați la cunoștință această justificare și să respingeți acuza de sub nr. 84—909.

Cluj, la 19 Oct. 1909.

Cu stimă
Dr. Cassiu Maniu,
advocat.

Catedra de istorie din Cernăuți. Comitetul ezeutiv studentesc s-a prezentat ieri decanului și i-au făcut cunoscut că și-au depus mandatele ca arbitri în chestia catedrei române. Deputațiunea a declarat că pe viitor nu-și asumă răspunderea în fața autorităților academice de cele ce se vor întâmpla din cauza nemulțumirei studenților. După amiazi s-au adunat un mare număr de studenți la universitate unde profesorul Milkovitz anunțase din nou ținerea cursului. Din cauză că numai doi studenți români s-au înscris, Milkovitz a declarat că nu poate ține cursul. Studenții au convocat pentru Duminecă o întrunire la universitate.

Noi suntem piața Austriei. „Reichspost” scrie într-un articol mai lung:

„Ministrul de finanțe austriac se plânge că conjuctura în industrie a încetat și că numai cu involvarea Ungariei s-ar putea reduce vămile de bucate. Cu aceasta motivează ministrul de finanțe deficitul, iar scumpetea — ministrul de comerț. Starea defavorabilă a referințelor economice în Austria, decurge în ultima sa analiză, din împrejurarea că puterile de cumpărare ale Ungariei scad în continuu; vămile de bucate ungurești sunt apărate de către oligarchia ungurească, care nu-și poate susține situația economică decât cu vămile de bucate. O astfel de țeară, din care emigrează anual peste o sută de mii de oameni și în care sub pretextul politicii naționale o jumătate a populațiunii e împiedecată în dezvoltarea ei economică, a încetat să mai fie o piață de export sănătosă pentru activitatea economică a Austriei.

În felul acesta deci, pentru partidele austriace, nu există o chestiune mai deimportanță ca și chestiunea ungurească. Când în Ungaria se va fi stârșit dominațiunea clicei de astăzi și când Ungaria va trece dela reaua gospodărie latifundiară de azi la gospodăria intensă a micilor proprietari care să fie pusă sub scutul unei administrații, unei justiții și unor legi de impozite drepte, atunci — Austria va câștiga în ea iarăși un debitor solvabil pentru pretenșiunile ei de până aici; atunci — vor inunda iarăși spre industria austriacă milioanele din Ungaria; atunci producțiunea agricolă potențată a Ungariei va pune capăt scumpetei; atunci poverile unei armate tari — pavăza pașnicei prosperări — le va suporta cu bucurie un popor întărit economic; atunci va înceta puterea pustiitoare a lozincelor de drept constituțional și atunci, și numai atunci, va deveni ideea monarhiei idee populară.

Din Grecia. Tybaldos și soții lui au fost prinși. Tybaldos a declarat că avea tocmai intențiunea de a se preda autorităților spre a justifica purtarea sa. Arestarea lor s-a făcut de niște jandarmi când Tybaldos și un tovarăș al său se pregăteau să intre în Atena. Jandarmii nu i-au

cunoscut întâi din cauza costumului lor civil. Tybaldos este urmărit numai pentru crimă politică, faptă care nu se pedepsește cu moartea. Liga militară a interzis camerei să discute evenimentele din Salamina. Deputații s-au supus acestui ordin

»Neue Freie Presse« află din Atena că trupele din întreaga provincie sunt atrase în capitală. Toate edificiile publice, băncile și camera sunt ocupate de trupe. Deputații apar pe stradă numai escortați de persoane înarmate. Majoritatea cetățenilor umblă înarmați. Se afirmă că s-a pus la cale o conspirațiune vastă contra ligei militare care a devenit odioasă prin despotismul ei. Membrii partidului Rhalis sunt agitatorii cei mai aprigi ai complotului declarându-se susținători ai regelui și cerând desființarea dominațiunii militare actuale.

Apel

cătră p. t. public.

Directiunea Reuniunii Sanatoriului pentru combaterea boalei de plămâni tuberculosă, se adresează cătră p. t. public în numele comitetului cu rugarea de a da mână de ajutor Reuniunii.

Nu credem a fi de lipsă să spicuim cu deamăruntul binecuvântata activitate, ce o desvoaltă reuniunea noastră de ani de zile prin ajutorare cu fapta a nenorociților orașului nostru, cari zac bolnavi și suferă de boala tuberculozei; Reuniunea noastră sprijinește și dă ajutor la multe familii sărace în diverse moduri și peste întreg anul și astfel șterge multe lacrimi și răspândește mângăere deșteptând bogată speranță.

Căutarea nenorociților bolnavi de tuberculosă a recerut în timpul din urmă mijloace tot mai multe, așa că spesele cu conștiințioasă căutare a acelora s-au urcat așa de tare, încât Reuniunea poate să ajungă în neplăcuta pozițiune, silită de a reduce, ba chiar de a sista cu totul ajutoarele date până acuma.

Că această lipsă de ajutor, năcaz, suferare și miserie ar produce în familiile bolnavilor de tuberculosă, lipsiți mai cu samă acum când iarna bate la ușă, și-o poate închipui ori cine.

Rugăm deci pe toți concetățenii noștri să ne sară în ajutor cu daruri materiale și astfel să ne sprijinească întru împlinirea scopului uman luat asupra-ne.

Tot filerul promovează scopul!

Darurile în bani ne rugăm a le preda resp. a le trimite sau la vicepreședintele Reuniunii Dr. August Fabritius, sau la mâna d-lui physic comitatens Dr. Mihail Hantz sau la mâna casierului Reuniunii, d-l Georg Horwath, prim-comptabilul orășenesc.

Brașov, în Octomvrie 1909.

În numele comitetului Reuniunii Sanatoriului pentru ajutorarea bolnavilor de tuberculosă:

Dr. Kecskeméti, secretar. Fr. Hiemesch, prezident.

STIRILE ZILEI.

— 24 Octomvrie v.

Inaugurarea palatului »Tribunei«. Cetim în »Tribuna«: Noul palat al »Tribunei«, fiind acum, cu toate instalațiunile sale, definitiv terminat, întemeietorii și comitetul nostru redacțional au hotărât să-l inaugureze în mod solemn, conform obiceiului creștinesc și românesc. Și fiindcă, am socotit că inaugurarea casei unui ziar românesc, nu poate fi o serbare numai a noastră, ci și o serbare a presei românești întregi și încâtva chiar o serbare națională, am hotărât a nu o mărgini la niște cadre familiare, ci a-i de proporțiile largi a unei serbări naționale, la care să ne putem pofti toți pretinii, confrății din pressă, sprijinitorii și cetitorii. Termenul acestor serbări l-am fixat pe ziua de 27 Noemvrie st. n. În aceasta zi dimineața se va face sfințirea localităților, iar în urmă va avea loc o audiție literară și muzicală, pe care o va organiza »Reuniunea femeilor române din Arad«. Audițiunea Reuniunii, precum aflăm, rezervă publicului deosebit de plăcute senzații. Va cânta d-na Lucia Cosma, etc...

Interesanta conferență a d-lui Dr. Al. Bogdan, despre Andreiu Șaguna, a apărut și în broșură, și se poate căpăta la librăria ziarului nostru cu prețul de 20 bani.

Locale. Duminecă în 7 Nov. capela orașenească dă concert la restaurantul Europa. În program sunt și două bucăți de Wagner, și de Caudella: Din vremile cele bune.

— **Adunarea generală a Reuniunii de gimnastică și cântări**, se va ține luni, în 2 (15) Nov. a. c. la 6 oare seara, în sala festivă a liceului. Să se prezinte negreșit, toți membri! — *Comitetul.*

AVIZ! Avem onoare a aviza pe toți Românii de bine, cari au subscris, ori au de gând a subscrie acții pentru nou înființându-l institut de credit și economii »Luncana« în Margita, că termenul pentru subscrierea de acțiuni s-a prelungit până la 30 Decembrie n. 1909. Margita, la 25 Oct. 1909. — În numele fondatorilor »Luncanei«: Vasile L. Tumaș președinte, Liviu Radu secretar.

Șezători literare. Tânăra societate a scriitorilor români va da o serie de șezători literare. Intâia va fi la Galați. D. M. Sadoveanu președintele societății va deschide prima șezătoare prin o cuvântare inaugurală. După aceea d-nii Anghel, St. O. Iosif, Cincinat Pavelescu vor citi mai multe bucăți literare, versuri și proză. La urmă d-na și d-l Zaharie Bărsan vor juca o piesă de teatru.

Tinerimea universitară română din Cluj și comemorarea lui Mihail Eminescu. Tinerimea universitară română invită Oncr. public, român din Cluj și jur, la serata literară, ce o va aranja în memoria marelui nostru poet Mih. Eminescu, Joi la 11 Novembre n. a. c. la 8 oare sara în hotelul »Bianini« cu următorul program: 1) »Cuvânt de deschidere«. 2) »De-ași avea«, de M. Eminescu, compoz. de G. Șorban, executată de corul tinerimei universitare. 3) a) »Ce te legeni codrule«, de M. Eminescu, comp. de S. Scheletti. b) »Mai am un singur dor«, de M. Eminescu, comp. de G. Șorban, ambele executate de d-l Leon Bancu, pe lângă acompaniament de pian. 4) »Mihail Eminescu« (disertație) de N. Sculici. 5) »Satira III« (fragment), de M. Eminescu, declamă de d-l Leon Bancu. 6) »Marșul Dorobanților«, compoz. de Paulian, esec. de corul tinerimei univ. — Invitări speciale nu se fac. — Cluj, la 4 Novembre 1909. — Laurențiu Oanea. Octavian Costea, m. p.

Petrecere. Comitetul parohial al bisericii gr. or. române din Hunedoara invită la petrecerea cu joc, ce o va da Duminecă, la 14 Novembre st. n. 1909, în sala hotelului »Nițu Dima«. Venitul se dă bisericii gr. or. din Hunedoara.

Serbări frumoase la Oradea-mare. Reuniunea română de cântări »Hilaria« din Oradea-mare invită cu toată onoarea la serata literară și muzicală, pe care o va aranja Duminecă 1 (14) Noemvrie 1909, din prilejul sfințirii bisericii gr. or. renovate din loc, în sala cea mică de la »Vulturul negru« (Fekete sas). Venitul curat este destinat în favorul bisericii gr. or. și al mesei studenților academici. Suprasolvirile să se trimită casierului d-l Eugen Sibian, funcționar la banca »Bihoreana«. În comitet este întreaga societate aradană. Este până și »vicepreședinte de onoare«.

Programa: 1) a) »Motto«, compus și dedicat reun. »Hilaria« de I. Vidu. b) »Doină, doiniță«, cor bărb. de I. Vorovichievici. 2) »Conferință literară«, de Gh. Tulbure, asesor-referent konzistorial. 3) »Ași vrea numai cu o vorbă«, duett de Mendelssohn, executat de d-nii Vasile Popovici și Victor Ungur, acompaniați de d-șoara Iuliana Vajna. 4) »Poezii, scrise și citite de Traian Amos Pinteru. 5) a) »Lucașfărușul«, cor bărb. de N. Gane. b) »Dorul înstrăinatului«, cor bărb. de A. Flechtenmacher. Pe urmă dans.

Procesul Haverda. De câteva zile deja orașul Szabadka e în mare fierbere. S-a început pertractarea procesului Haverda. Se petrec scene hazlii chiar la proces. D-șoara Haverda apare foarte elegantă, totdeauna în altă toaletă. Ianossy face mărturisiri, din cari se poate constata vinovăția lui fără de ori ce complicitate a d-șoarei Maria Haverda și a vărului ei Voitha, deținuți amândoi.

Acuza o susține procurorul român A. Pop, înlocuind pe procurorul de până acum, înlăturat fiindcă petrecuse prea mult în celula deținuților.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuiri:

Din incidentul repausării fericitei în Domnul Olimpia Gheaja, soția preotului Ioan Radu din Măgărei, în loc de cununii, s'au dăruit la masa studenților din Brașov, următoarele sume:

Fratele răposatei Titu Gheaja cu soția Elena Al. Teodorescu, București, cor. 10. Nașii de cununie, preotul Aurel Nistor și soția Maria Micu din Arpătac, cor. 5. »Reuniunea femeilor române gr. or. pentru înfrumusețarea bisericii din Măgărei, (a cărei președintă a fost), cor. 4. Elena Nistor văd. preoteasă și Dr. Pompiliu Nistor, medic Zărnești, ca cuscrii, cor. 4. Preaonoratul Domn Titu V. Gheaja, protopresbiter în Coahalm ca unchiu, cor. 5. Ioan Vătășan, paroh în Archita cu soția Ana Popovici, ca unchi, cor. 10. văd. Susana Radu ca mamă-soacră și Maria Ursu n. Radu cumnată, cor. 5. — *Cu totul suma de Cor. 43.*

Donatorii își exprimă dorința fierbinte, să se realizeze și să se generalizeze obiceiul ca la orice ocaziuni în loc de cheltuieli zadarnice să se contribuie la astfel de scopuri de binefacere.

Primească pioșii donatori sincerile noastre mulțămite și împlinească-se dorința lor întru toate! — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Societatea de lectură »Ioan Popazu« a studenților dela gimnaziul rom. din Brașov, și-a ținut în 10 Octombrie st. v. prima ședință de constituire sub presidenția d-lui Dr. Alexandru Bogdan. Rezultatul e următorul: Vicepreședinte: Ioan Sandu cl. VIII gimn., secretar Romulus Popa cl. VIII g., vice-secretar: A. Stefan cl. VII g., bibliotecar: Coriolan Hertioagă VIII g., vice-bibliotecar: E. Savu VII g., cassar: S. Medean VII g. Membrii ordinari în comisia literară: I. Cotinghiu, G. Davidescu, D. Nistor, cl. VIII g., I. Goia, I. Pleșa, I. Prună, cl. VII gimn.

Logodnă. Valeria Mirică și Ioan Călborean. învățător în Prejmer, fidațați. — Bacitelec — Prejmer. — Felicitările noastre.

Martorii lui Dr. Cook. În marea chestiune dacă Drul Cook a atins sau nu polul Nord, a intervenit zilele acestea o mărturisire importantă. Un cunoscut exportator danez, d-l Knut Rasmussen, a făcut o călătorie în țara eschimoșilor, unde găsisse pe cei doi eschimoși cari au însoțit pe Cook la pol, i-a întrebat asupra călătoriei lor și a constatat că declarațiile sunt în perfectă conformitate cu afirmările Drului Cook. Knut Rasmussen publică acum un lung raport în ziarul »Politiken« din Copenhaga, în care reproducând declarațiile celor doi eschimoși demonstrează una câte una toate afirmările Dr-lui Cook, asupra tuturor pregătirilor de plecare, asupra călătoriei și asupra atingerii polului.

Secerișul morții. Obiceiul rău de a scurta drumul, mergând pe linia ferată ori de a nu băga de samă pe la trecătoare, se răzbană urât. După date statistice, în cei 10 ani din urmă, trenurile din Statele Unite, au călcat numai pe la încrucișările de drumuri, peste 54 mii de oameni.

Pocăință în ceasul cel din urmă. La Wilkesbarre, Pa. a fost spânzurat Slovacul Stefan Nazarco, un ucigaș de rând. Ca ultima dorință, a cerut să fie cununat cu fosta lui amantă, ca copiii lor să fie legiuți. Ei au fost deci cununăți, apoi el a lăsat prin testament averea lui de o mie dolari tinerei neveste, pe urmă a fost spânzurat.

Biletete de tren. folosite, vor fi cerute cu mare control, la terminarea călătoriei, după cel mai nou ordin ministerial.

Lista neagră. D-l Ioan Mihai-Ciufudeanu este dat în jadedată, pentru o corespondență din »Libertatea« despre atentatul prin care »Piatra Libertății« și Crucea lui Iancu, din Blaj, au fost sfărâmate. La pertractarea excepțiilor, la senatul tribunalului din Cluj, d-l Mihai a fost reprezentat prin Dr. C. Maniu. Senatul n'a ținut seamă de excepții. Pertractarea este fixată pe 12 Nov.

Necrolog. Subscriși cu inimă plină de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoșcătorilor, că *Iosif Vancea de Buleusa* protopop gr. cat. a tractului Mureșului, în etate de 62 ani, după o fericită căsătorie de 37 ani și ca servitor al altarului în al 37-lea an. în 4 Nov. st. n. 1909 la 5 oare a. m. și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pământeste ale neuitatului defunct se vor așeza în cimiterul gr. cat. din loc la 6 Noemvrie 3 oare p. m. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată. *Murășoșorheim* în 4 Nov. 1909.

Văd. Netti Vancea născ. Grama, ca soție. Netti Dr. Moldovan născ. Vancea, Septimia Vancea, Dr. Iosif Vancea avocat, Victor Vancea jurist, Ioan Vancea cadet-ofițer, Alexandru Vancea cadet, Virgil Vancea student, ca fii și fiice și alte rudeni

Procesul Steinhell din Paris are un epizod senzational. De fapt s-a prezentat un om cu peruca roșie, așa cum îl descriese d-na Steinhell, și s-a anunțat de bunăvoie ca și făptuitorul crimei. Tribunalul nu-i dă crezământ și-l bănuiește ca fiind plătit de d-na Steinhell.

Portrete desenate. Artistul român *Francisc Bichoff* care după o practică de 15 ani la Paris, s-a stabilit în Brașov, oferă un admirabil portret mare după orice fotografie, pentru 20 cor. Persoanele cari nu posed o fotografie bună, li-se oferă o poză gratis. Pentru ca onorabili cetitori să se convingă asupra execuției portretelor, d-l Bichoff a expus portrete în galantarele d-ilor Theis et Marton, Katzianer et Fink, ambii în strada Vămei și la d-l Theil et Lang, Târgul grăului. Atragem atențiunea asupra portretului regretatului nostru părinte prot. Baiulescu, care este expus la d-nii Theis et Marton.

În acelaș timp d-na Bichoff născută parisiana, a deschis un curs de conversație franceză în apartamentul și atelierul din Strada Hirscher nr. 20. Singurul mijloc de a se perfecționa în această limbă. Ora 2 cor.

Epilepsia și combaterea ei au format pentru congresul internațional al medicilor, din Budapesta, un obiect special de dezbateri. Ca să se convingă fie cine de importanța ce s-a dat acestui morb, dovedă e faptul că pentru combaterea epilepsiei s-a constituit o ligă internațională al cărui sediu e în Budapesta. Pentru bolnavi însă e de mai mare importanță faptul, că specialistul Dr. Alexandru B. Szabo din Budapesta (V Nagy korona utca 18) aplică cu succes deja de ani de zile o nouă metodă contra epilepsiei, care la cerere e aplicat a da tot felul de informații despre metoda sa.

Pentru locuitorii în orașe. »mploiați etc. cari în urma ocupației sedentare și a muncii spirituale încordate sufer de nemistuire, prafurile Serdlitz ale lui Moll sunt o doftorie de casă indispensabilă, în urma efectului disolvant și regulareafuncționării stomacului. Prețul unei cutii 2 cor. Se trimite zilnic prin poștă cu ramburs de farmacistul A. Moll, k. k. liferantul curții din Viena I. Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie sa se ceară preparatul A. Moll, provăzut cu marca de contrafente și subscriere. — (3)

Convocare.

Adunarea generală ordinară a Reuniunii femeilor române din Brașov se va ține Sâmbătă în 7/20 Noemvrie, la oarele 3 p. m. în sala cea mare a gimnaziului român după următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării prin președintă.
2. Ap. l. nominal.
3. Raportul comitetului pe anul 1908/9.
4. Raportul casei pe anul 1908/9.
5. Raportul despre revizuirea socotelilor pe anul 1908/9.
6. Bugetul Reuniunii pe 1909/10.
7. Bugetul internatului pe 1909/10.
8. Propunerile comitetului.
9. Alegerea unei comisii de revizuire pentru socotelile anului 1909/10.
10. Alegerea unui nou comitet pe un interval de trei ani.

Conform statutelor vet și drept de alegere au numai membrele care au plătit taxa.

Brașov, 24 Octomvrie 1909.
Maria B. Baiulescu, Ioan Lengeru,
președintă. secretar.

Varietăți.

Alegeri americane. Din New-York ne vine știrea, că pregătirile în vederea noilor alegeri, se urmează cu multă pasiune și mijloacele, de cari se folosesc efii de partid devin din ce în ce mai fantastice.

În luna Noemvrie orașul New-York își va alege pe un period de patru ani un nou primar și consilieri comunali. Foarte activă este vestita organizațiune »Tammany«, care se dă acum drept partid de reforme pentru ca să discreдитеze pe dușmanii săi, »fuzionisti«. Incriminările reciproce sunt fâțișe: hoții, escrocherii, frustarea fiscalului, etc. Ca o protestare contra corupțiunii din New-York, »Tammany« a ridicat o statuie de ghips, înaltă de 15 metri, o zeită: »Curătenia salvează New-Yorkul de rușine.« În ziarele partidului apar interviuri acordate de zeită, în cari aceasta își exprimă indignarea față

de scenele murdare, cari au loc noaptea în diferite cartiere obscure ale Capitalei. »Fuzionisti« au construit din contră o vacă, care simbolizează pe contribuabili. De la ugerul vacii pleacă mai multe ramificații, cari reprezintă în caricatură pe sinecuriști și jafurile pe cari le are pe conștiință administrația »Tammany«. Într-un galantar se văd trei maimuțe, cari simbolizează partidul fuzionist. Pe păreți, în toate părțile se văd caricaturile șefilor fuzionisti, portrete de ceară caraghioasă, etc. În stradă stă un herald cu un tub mare la gură, și spune poezii batjocuri-toare la adresa adversarilor. Rezultatul acestei propagande americane e, că alegătorii s'au săturat de această propagandă escentrică și sunt indiferenți sau fac haz de ambele partide.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 6 Nov. În vederea discursului pe care îl va ține președintele Just în chestiunea naționalităților, se anunță participarea a numeroși ziaristi din Agram, Belgrad, București și Praga (?).

Budapesta, 6 Nov. »Keleti Ertesitő« anunță că guvernul a propus regelui să se anuleze toate hotărârile luate de congresul bisericesc dela Sibiu, în special hotărârea relativ la ordonanța ministerului cultelor, prin care se interzice preoților sub pedeapsă să se conforme acelei ordonanțe.

București, 6 Noemvrie. Agitațiile socialiste continuă. Unele ziare duc o campanie adevărată încontra guvernului, pentru expluzarea lui Rakovszky și pe temeiul unor știri alarmante, că cei arestați la demonstrațiile de pe calea Victoriei ar fi schingiuiți de poliție, la închisoare. Muncitorii amenință cu grevă generală.

Roma, 6 Nov. Vezuful e din nou în erupțiune. De eri d. a. se revarsă din el o colosală cantitate de lavă ce a inundat Observatorul și o parte din linia de drum de fier. Sunt mulți răniți.

Atena, 6 Nov. Regele George al Greciei a spus într-o convorbire avută cu o persoană sus pusă că nu va mai sta mult timp pe tronul Greciei. El are acum 63 ani și dorește să se odihnească.

Berlin, 6 Nov. »Vossische Zeitung« află din Atena că situațiunea nu mai e de loc sigură. Regela a cerut ca Liga ofițerilor să se disolve, altminterlea ordinea nu se poate restabili.

Bibliografie.

— »Ciprian Porumbescu icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu Branice. Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Râm.

Redactor respons.: Dr. Sever Dan.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiun i

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la

facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Să capetă pretutinden

Kalodont
Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși.

Din partea unei societăți de asigurare bine acreditată se caută

Funcționari voiajori

versați în afaceri de asigurare, pentru serviciu extern (achizitori), cari au relații cu cercuri mai bune, eventual domni solizi, cari doresc să se dedice acestei ocupațiuni. — Oferte cu indicarea pretenșiunilor sunt a se trimite sub: H. Z. 1000 la administrația acestui ziar. (759,6-8.)

AVIZ!

Stupina Nr. 121 fosta fabrică de petrol a lui Grünfeld, pe drumul locului de tir militar este de vânzare cu totul sau în parte.

Doritorii de a cumpăra să se adreseze D-lui Alfred Porr strada Fântâni Nr. 47. 768-(1-6)

Nr. 267/909.

Publicațiune de licitațiune

Pentru darea în întreprindere a instalațiunilor necesare pnetru încălzirea cu aburi a cabinetelor de băi de vană dela băile Eforiei școlare din Brașov, se va ținea licitațiune minuendă Luni în 2/15 Novembre 1909 la 10 ore a. m. în cancelaria subsemnatei Eforii.

Prețul de strigare e de K. 1712. Vadiu de 10%. Licitațiunea va fi verbală și cu oferte.

Devizul lucrării și informațiuni să pot lua în cancelaria Eforiei școlare.

Brașov, din ședința Eforiei școlare, ținută la 22 Octombrie 1909.

Eforia școlaelor centrale

773.-(1-3) gr. or. române din Brașov.

WILHELM SCHMIDTS,

Franzelărie fină și de lux. Brutărie, Vânzare de făină.

Brașov, Str. Aței 3, Str. Hirscher 2.

În fiecare zi se capătă de 3-oi frânsele proaspete, și pâne de casă. Pâne neagră Graham proaspătă.

Cezonați și Pizmeți proaspeți în fiecare zi.

La toate expozițiile unda su luat parte, produsele mele au fost premiate cu cel dintâiu preț. La expoziția din București din anul 1906 premiat cu medalia de argint.

GEORGE BUCĂ

croitor bărbătesc,

Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.

Confectionează:

Costume moderne.

Fason elegant.

Depozit de

Stofe veritabile englezești.

Contra tusei, răgușelei și catarului are efect mai bun

Bomboane Pemete ale lui RETHY

a se observă, ca la cumpărare să se ceară expres Bomboane Réthy, deoarece sunt multe imitații rele

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai

RÉTHY Pemete bombóne!

Cursul la bursa din Viena

Din 4 Noembrie n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	112.65
Renta de gróbe ung. 4%	91.70
Impr. cáil. ter. ung. în aur 4%	81.80
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4%	82.25
Bonuri rurale croate-slavone	94.—
Impr. ung. cu premii	275.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghediu	145.75
Renta de hârtie austr. 4 1/2%	94.80
Renta de argint austr. 4 1/2%	94.70
Renta de aur austr. 4%	165.50
Renta de coróne austr. 4 1/2%	94.70
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	84.50
Losuri din 1860	164.25
Acții de-ale Bâncei ung. de credit	770.50
Acții de-ale Bâncei austr. de credit	659.—

Cursul pieței B. ȘOF.

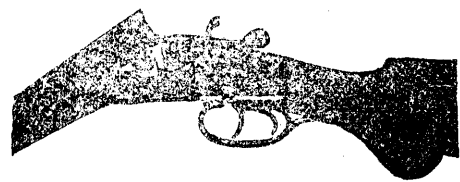
Din 5 Noembrie n. 1909

Bancnote rom. Camp.	1884	Vand.	890
Argint român	1870		1890
Leu turcesc	2150		2160
Scut. fonic. Albine 5%	100.—		101.—
Indice Bursos	254.—		256.—
Napoleoniori.	19.04		19.16
Halbeni	11.20		11.40
Marci germane	117.—		117.70

PRIMA FABRICĂ de ARME din FERLACH

PETER WERNIG

SOCIETATE CU CAPITAL LIMITAT, FERLACH, KÄRNTEN

Recomandă profu ele sale recunoscute ca fiind de prima calitate și anume:

Pisto de vânzătoare și de serviciu, de vorfeu, în ercat de cămă auto-ități. Pistoale și Revolvere d-la cele mai simple până la cele mai fine și cu toate preturile.

Cea mai mare putere de penetrațiune.

Specialitate: Singurii fabricanți de puști cu 4 tevi dovedute ca foarte bune. Se fabrică arme după dorință și speciale, se face reparațiuni și refaceri de tot genul și foarte solid cu prețuri ieftine.

Depou bineasortat cu requisite pentru vânzătoare și cu toate obiectele în legătură cu acestea.

Condițiuni speciale pentru d-nii revânzătorilor și fabricanți de arme.

La cere se expediază Prețul curent ilustrat, gratis și franco.

Cel mai mare câștig în cas favorabil 1 Million de coroane.

Nu scăpați ocazia

de a lua parte la loteria Clasei I.

a 25-lea Loterie de clasă reg. ung.

Colectură principală

Julius Friede & Comp.

Brașov, Strada Vămei Nr. 36.

Filiala Sibiu Strada Cisnădiei Nr. 1.

Recomandă losuri de Clasa I-a a căror tragere va fi în

18 și 20 Novembre a. c.

1/8 orig. los, 1/4 los, 1/2 los, 1/1 los
cu prețul de K 1-50, K 3— K 6— K 12—

Comandele se execută imediat, dacă se trimite prețul losurilor, sau se trimite cu rambursă.

Mandate postale și planul loteriei la cerere stau la dispoziție franco.

(759,5-4.)

O vai!

Tusea blăstămată o să mă înec!

Tusea, răgușala și flegma o vindecă iute și sigur

„Pastile alui Egger pentru piept”

are gust bun și nu strică apetitul. Per Karton 1 cor. și 2 coroane. Karton de probă 50 bani.

Deposit principal de trimitere: Farmacia „Reichspalatin”

Budapest, Váci-körút 17.

Trăiască!

Pastile Egger m'a vindecat!

Se capătă în Brașov: Borsódó I-tván, Julius Hornung, Emil Jekelius, Franz Kelemen, Victor Klein, Rudolf Kugler, Lang & Heit, droguerie, Eugen Neustädter, Heinrich G. Oser, Victor Roth, Stenner Frideric, Teutsch & Tartler, droguerie.

În Râșnov: Ioel S hee-er, Eugen Pasteiner, Dr. Poschs Erben, droguerie.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

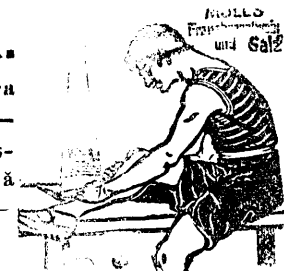
Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin eecul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce bicóse la stomac și pântece, în contra cărcelilor și acrelei la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite bóle femeesci a luat acest medicament de casă o rășândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încoace. — Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2.— Pa-ificatiile se vor urmări pe cale judecătórescá.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădute cu marca de semnare și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este fórte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alinã durerile de góindă și reumatism și a altor urmări de rócéa. — Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dama, fabricat după merdul cel mai nou, pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 b. Cinci bucăți cor. 1.80

Fie-care bucata de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 și rez. furnisor al curții imperiale — Comande din provinciã se efectuează dítuite prin rambursã post. — La depozite să se cearã anumit preparatele provădute cu i căltora și marca de apărare a lui A. MOLL. Depozite în Brașov: la G-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth și en gros la D. Fremus Nepotii.

Handwritten signature or mark.